МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНА ФАРМАЦІЯ:
ІСТОРІЯ, РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 20-й річниці заснування Дня фармацевтичного працівника України

19-20 вересня 2019 р.
м. Харків

У 2 томах
Том 2

MODERN PHARMACY:
HISTORY, REALITIES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Proceedings of the scientific-practical conference with international participation, dedicated to the 20th anniversary of the founding of the Day of the Pharmaceutical Worker of Ukraine

September 19-20, 2019
Kharkiv

In two volumes
Volume 2

Харків
НФаУ
2019

УДК 615.1 (06)
С 89

Редакційна колегія:
Головний редактор: проф. А. А. Котвіцька
Заступник редактора: проф. В. П. Черних
Відповідальні секретарі: проф. Н. М. Кононенко, доц. І. М. Владимирова
Члени редакційної ради: проф. А. Л. Загайко, Т. А. Романько, В. В. Журенко, Н. І. Голубєва, О. М. Білинська

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 54 від 31.01.2019 р.

Сучасна фармація: історія, реалії та перспективи розвитку : матеріали науково-практичної
С 89 конференції з міжнародною участю, присвяченої 20-й річниці заснування Дня фармацевтичного працівника України, м. Харків, 19-20 вересня 2019 р. : у 2 т. / редкол. : А. А. Котвіцька та ін. – Харків : НФаУ, 2019. – Т. 2. – 498 с.

Збірник містить матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 20-й річниці заснування Дня фармацевтичного працівника України «Сучасна фармація: історія, реалії та перспективи розвитку», в яких представлено сучасний стан та актуальні питання розвитку наукових напрямів фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я: конструювання, синтез і модифікація біологічно активних сполук та створення на їх основі лікарських субстанцій; сучасні аспекти розробки та промислового виробництва лікарських, косметичних засобів і добавок дієтичних, госпітальна фармація; біофармацевтичні аспекти створення екстемпоральних лікарських засобів, удосконалення складу і технології алопатичних і гомеопатичних лікарських засобів; сучасний стан та перспективи використання лікарських рослин і розробки фітотерапевтичних засобів; фармацевтичний аналіз, стандартизація та організація виробництва лікарських засобів; фармацевтична та медична біотехнологія, нанотехнології у фармації; організація та економіка у фармації, менеджмент та маркетинг у фармації, фармакоекономіка на етапах створення, реалізації та застосування лікарських засобів; механізми патологічних процесів та їх фармакологічна корекція; клінічна фармація: від експериментальної розробки лікарських засобів до стандартизації фармацевтичної допомоги; соціальна фармація; фармацевтична освіта в Україні.

Для широкого кола наукових та практичних працівників фармації та медицини.

Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів статей.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Матеріали подаються мовою оригіналу.

Editorial board:
Editor in Chief: prof. A. A. Kotvitska
Deputy Editor: prof. V. P. Chernykh
Executive secretaries: prof. N. M. Kononenko, assoc. prof. I. M. Vladymyrova
Members of the Editorial Board: prof. A. L. Zagayko, T. A. Romanko, V. V. Zhurenko, N. I. Golubeva, O. M. Bilynska

Registration Certificate of UkrINTEI № 54 dated January 31, 2019

Modern pharmacy: history, realities and prospects of development: proceedings of the scientific-practical conference with international participation dedicated to the 20th anniversary of the founding of the Day of the Pharmaceutical Worker of Ukraine, Kharkiv, September 19-20, 2019 : in 2 vol. / ed. board. : A. A. Kotvitska et al. – Kharkiv : NUPh, 2019. – Vol. 2. – 498 p.

The collection presents the proceedings of the of scientific-practical conference with international participation dedicated to the 20th anniversary the founding of the Day of the Pharmaceutical Worker of Ukraine "Modern Pharmacy: history, realities and prospects of development".

The current state and topical issues of development of scientific directions of the pharmaceutical sector of healthcare are presented: design, synthesis and modification of biologically active compounds and the creation of medicinal substances based on them; modern aspects of development and industrial production of medicines, cosmetics and dietary supplements, hospital pharmacy; biopharmaceutical aspects of the creation of extemporaneous drugs, improving the composition and technology of allopathic and homeopathic medicines; current state and prospects of use of medicinal plants and development of herbal medicines; pharmaceutical analysis, standardization and organization of drug production; pharmaceutical and medical biotechnology, nanotechnology in pharmacy; organization and economy in pharmacy, management and marketing in pharmacy, pharmacoeconomics at the stages of creation, sales and administration of medicines; mechanisms of pathological processes and their pharmacological correction; clinical pharmacy: from experimental drug development to standardization of pharmaceutical care; social pharmacy; pharmaceutical education in Ukraine.

For a wide range of scientific and practical workers of pharmacy and medicine.

The editorial board does not always share the views of the articles authors.

The authors of the published materials are solely responsible for the selection, accuracy of the facts, quotations, economic statistics, proper names and other information. The materials are submitted in the original language.

УДК 615.1 (06)

© НФаУ, 2019

ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ СПОЖИВАЧІВ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ТОВАРІВ

Бабічева Г. С., Жадько С. В.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків,Україна
Кафедра фармацевтичного маркетингу та менеджменту
fmm@nuph.edu.ua

Клієнти аптек є основними споживачами фармацевтичної інформації у процесі придбання товарів аптечного асортименту. Пацієнт має право на отримання у доступній для нього формі відомостей про призначений лікарський засіб (ЛЗ): показання та протипоказання, спосіб прийому і дозування, можливі побічні ефекти, термін придатності, умови зберігання в домашніх умовах та ін. [1, 3]. Фармацевтична інформація є основою інформаційної та санітарно-просвітницької діяльності аптеки, що реалізується в рамках основних функцій аптечних підприємств і на сьогодні відіграє важливу роль в задоволені потреб споживачів. У свою чергу, насиченість фармацевтичного ринку новими ЛЗ, наявність чисельних препаратів-аналогів на полицях аптек, схильність населення до самолікування обумовлюють залежність якості фармацевтичної допомоги від об'єктивної, актуальної, достовірної та доступної інформації стосовно ліків [2, 4]. Отже, проблема дослідження фармацевтичного інформаційного середовища клієнтів аптек на сьогодні є достатньо актуальною і потребує відповідного наукового обґрунтування.

Метою даної роботи є вивчення інформаційних потреб споживачів у процесі придбання товарів аптечного асортименту.

Для досягнення поставленої мети було проведено анкетування клієнтів на базі аптеки №195 КП ХОР «Фармація», розташованої у м. Харків. За результатами опитування складено соціально-демографічний портрет клієнтів аптеки. Більша частина споживачів – це жінки, у віці від 21 до 40 років.

Слід відмітити, що такі характеристики, як рівень освіти, соціальний статус, сімейний стан, етап життєвого циклу сім'ї тощо у значній мірі визначають ставлення людей до свого здоров'я та на рівень життя в цілому. Тому ці критерії доцільно враховувати при дослідженні основних потреб клієнтів аптек стосовно вибору ЛЗ та пошуку фармацевтичної інформації. За результатами анкетування встановлено, що 58 % респондентів перебувають у шлюбі, майже половина опитаних має вищу освіту. Щодо оцінки соціального статусу клієнтів досліджуваної аптеки, виявлено, що більше половини респондентів (54 %) складають робітники, 14 % представляють пенсіонери, 12 % – підприємці, 20 % – інші категорії.

За даними опитування, були отримані результати стосовно оцінки рівня знань та обізнаності клієнтів щодо ЛЗ і особливостей їх застосування. Переважна більшість респондентів (64 %) розподілились на дві групи: ті, які зацікавлені та добре розбираються у питаннях застосування ЛЗ, і ті, які зацікавлені, але не дуже обізнані стосовно товарів аптечного асортименту. Варто зазначити, що 20 % клієнтів вважають себе досить обізнаними щодо фармацевтичних товарів. Враховуючи зацікавленість значної частки опитуваних в отриманні додаткової інформації про ЛЗ, питання вивчення основних інформаційних потреб споживачів у сфері використання ЛЗ стає особливо актуальним. Результати досліджень свідчать про те, що найчастіше відвідувачі аптек шукають інформацію щодо показань до застосування ЛЗ (54 %), наявності ліків у даній аптеці або, у разі їх відсутності, інших можливих місць придбання ліків (34 %), цін на ЛЗ та способу прийому і дозування (32 і 30 % клієнтів відповідно).

На наступному етапі дослідження проаналізовані основні джерела інформації щодо товарів аптечного асортименту і популярність цих джерел серед клієнтів аптек, а також

проведена оцінка достовірності інформаційних потоків. У першу чергу, розглянуті способи та напрямки отримання споживачами потрібної їм фармацевтичної інформації. Результати дослідження вказують на те, що 44 % респондентів для пошуку інформації про ЛЗ звертаються до лікаря, 40 % – до спеціалістів аптеки, 32 % – читають інструкції виробників, а 28 % – шукають інформацію в мережі Інтернет.

Варто зазначити, що при покупці ЛЗ або інших товарів аптечного асортименту клієнти керуються власними вподобаннями, які залежать від культурних, особистісних та соціальних характеристик споживачів. Визначені основні мотиви, що впливають на рішення клієнта про покупку фармацевтичних товарів. Отже, більшість респондентів керуються порадами лікарів та рекомендаціями провізорів і фармацевтів, що складає 54 % та 40 % відповідно. Дані результати свідчать про високий рівень довіри до фахівців системи охорони здоров'я.

Проведено оцінку достовірності основних джерел фармацевтичної інформації серед клієнтів досліджуваної аптеки за 5-ти бальною шкалою, де 1 бал – найменша довіра, 5 балів – найбільша довіра до джерела. Результати свідчать про те, що найбільш достовірними інформаційними потоками для споживачів ЛЗ є поради та призначення лікаря, інструкції виробника до медичного застосування, рекомендації працівників аптек та Інтернет-ресурси, які оцінені респондентами у 4,54; 3,98; 3,86 та 3,44 бали відповідно. Слід також зазначити, що клієнти аптек довіряють більше тим джерелам інформації про ЛЗ, до яких найчастіше звертаються та якими зазвичай керуються при купівлі товарів аптечного асортименту.

Щоб з'ясувати, наскільки споживачі довіряють рекомендаціям працівників досліджуваної аптеки як джерелу фармацевтичної інформації, респондентів спитали стосовно того, чи прислухаються вони до порад спеціалістів аптеки. Отримані результати майже корелюють з вищенаведеними даними. Встановлено, що 36 % клієнтів повністю прислухаються до порад провізорів і фармацевтів, а 42 % – прислухаються, але завжди читають інструкцію до медичного застосування ЛЗ.

Отже, вивчення інформаційних потреб споживачів фармацевтичних товарів ґрунтується на дослідженні соціально-демографічних, психографічних, поведінкових характеристик клієнтів аптек. Своєчасне виявлення інформаційних запитів споживачів ЛЗ дозволяє більш ефективно задовольняти їх потреби і підвищувати якість надання фармацевтичних послуг. Варто зазначити, що більшість респондентів на сьогодні вважають найбільш доступними і достовірними джерелами фармацевтичної інформації інструкції виробника до застосування ЛЗ, консультації лікарів і провізорів та різноманітні Інтернет-ресурси. З розвитком інформаційних технологій зростає роль, цінність та доступність фармацевтичної інформації у глобальній мережі Інтернет. Сучасні інформаційно-пошукові ресурси слід розглядати як альтернативні джерела інформації про ЛЗ в інформаційному середовищі споживачів фармацевтичних товарів, що є перспективним напрямком подальших досліджень.

Література

1. Гала Л. О. Поширення достовірної інформації про лікарські засоби – вимога належної аптечної практики // Фармацевтичний часопис. – 2015. – № 3.– С. 57-62.
2. Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ з НАП). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/897_009.
3. Пасечникова М. А. Инновационные подходы к оптимизации информационной деятельности аптеки: дис…. канд. фармац. наук: 14.04.03. – Москва, 2016. – 231 с.
4. Роль фармацевтической информации в лекарственном обеспечении населения. URL: http://ready.otlichnik.by/index.php?id=70.

Літвінова О.В., Свирид Д.О. Управління ризиками інноваційної діяльності фармацевтичних компаній 102

Базунова Н.В., Бєлозьорова О.В., Коротченко В.В., Криваченко Ю.П., Нестеровська С.В., Фіонов О.М. Підвищення ефективності функціонування системи накопичення, розподілу та ешелонування запасів медичного майна в збройних силах України 104

Базунова Н.В., Бєлозьорова О.В., Коротченко В.В., Криваченко Ю.П., Нестеровська С.В., Фіонов О.М. Визначення факторів, що впливають на формування переліку та кількісних показників медичного майна для госпіталів, військово-медичних клінічних центрів збройних сил України на мирний час 106

Бабічева Г.С., Жадько С.В. Вивчення інформаційних потреб споживачів фармацевтичних товарів 108

Городецька І.Я. Аналіз нормативного забезпечення обігу продуктів дитячого харчування в Україні 110

Зінчин А.В., Городецька І.Я. Порівняння товарознавчих характеристик небулайзерів 113

Крук А.Г., Городецька І.Я. Дослідження товарної кон'юнктури фармацевтичного сегмента ринку продуктів дитячого харчування 115

Khanyk N.L., Ali Omnia Eman Ibrahim Pharco. Pharmaceuticals at the pharmaceutical market of Egypt 117

Дондик Н.Я., Литвиненко О.В., Сінча Н.І. Аспекти теоретичних основ бухгалтерського обліку лікарських засобів і виробів медичного призначення в аптеках 119

Дондик Н.Я., Литвиненко О.В., Сінча Н.І. Особливості формування прибутку аптечного закладу 121

Лебедин АМ. Аналіз соціальної програми «Оранж кард» для хворих на бронхіальну астму в Україні 123

Лисенко О.С., Гуреєва С.М. Сучасний стан ринку муколітичних ЛЗ 125

Посилкіна О.В., Лісна А.Г. Актуальні аспекти підвищення безпечності фармацевтичних ланцюгів постачань 127

Гладкова О.В., Муртазіна А.Р. Оптимізація структури капіталу фармацевтичного підприємства 129

Панфілова Г.Л., Чернуха В.М., Хіменко С.В. Аналіз сучасного асортименту ліків, що використовуються у патогенетичному лікуванні остеоартрозу 132

Подколзіна М.В., Куриленко Ю.Є., Накотенко О.С. Аналіз асортименту лікарських засобів що містяться у Реєстрі лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню за програмою «Доступні ліки» 135

Подколзіна М.В., Куриленко Ю.Є. Дослідження динаміки цін на ЛЗ, що увійшли до схем лікування хворих на запальні захворювання статевих органів 138

Подколзіна М.В., Куриленко Ю.Є. Дослідження асортименту ЛЗ, що увійшли до схем лікування хворих на запальні захворювання статевих органів на базі Луцької МКЛ 141

Подколзіна М.В., Куриленко Ю.Є., Чорнорук В.В. Визначення схем лікування гострого інфаркту міокарду за даними Уніфікованого клінічного протоколу екстреної медичної допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах 143

Косяченко Н.М. Аналіз результатів впровадження відпуску ліків за електронними рецептами в урядовій програмі «Доступні ліки» на прикладі Житомирської області 146

Nemchenko A.S., Podgaina M.V. Actuality of the application of the health technology assessment in population vaccination 148

Гуз В.С., Заліська О.М. Аналіз асортименту лікарських засобів у програмі «Доступні ліки» та досвіду їх реалізації провізорами Львівської та Івано-Франківської областей 150

Наукове видання

СУЧАСНА ФАРМАЦІЯ: ІСТОРІЯ, РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої 20-й річниці заснування
Дня фармацевтичного працівника України

19-20 вересня 2019 р.
м. Харків

У 2 томах
Том 2

Формат 60 × 84/8. Ум. друк. арк. 62,25.

Національний фармацевтичний університет
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серії ДК № 3420 від 11.03.2009.